

LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖ

NUTARIMAS

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VALSTYBINIŲ PENSIJŲ ĮSTATYMO NR. I-730 2 STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO NR. XIVP-876(2)

Nr.
Vilnius

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos Seimo statuto 138 straipsnio 3 dalimi ir atsižvelgdama į Lietuvos Respublikos Seimo valdybos 2021 m. lapkričio 17 d. sprendimo Nr. SV-S-299 „Dėl įstatymų projektų išvadų“ 2 punktą, Lietuvos Respublikos Vyriausybė n u t a r i a:

Nepritarti Lietuvos Respublikos valstybinių pensijų įstatymo Nr. I-730 2 straipsnio pakeitimo įstatymo projektui Nr. XIVP-876(2) (toliau – Įstatymo projektas) dėl šių priežasčių:

1. Įstatymo projektu siūloma pakeisti Lietuvos Respublikos valstybinių pensijų įstatymo 2 straipsnyje nustatytą valstybinių pensijų indeksavimo koeficiento apskaičiavimo formulę, nustatant, kad valstybinių pensijų indeksavimo koeficientui apskaičiuoti naudojamas jo apskaičiavimo metais paskutiniame Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos paskelbtame ekonominės raidos scenarijuje paskelbto praėjusių metų suderinto vartotojų kainų indekso vidurkis būtų dvigubinamas. Įstatymo projekto aiškinamajame rašte nurodoma, kad, „<...> nustačius siūlomą valstybinių pensijų indeksavimo apskaičiavimą, bus sukurtas spartesnis pareigūnų ir karių, teisėjų, nukentėjusiųjų asmenų, pirmojo ir antrojo laipsnių, mokslininkų valstybinių pensijų vertės palaikymo mechanizmas, kuris bus objektyvesnis esamam. Šie pakeitimai leis valstybinėms pensijoms augti sparčiau ir vertinant infliaciją labiau stiprins valstybinių pensijų perkamąją galią“.

Pagal Valstybinių pensijų įstatymo 2 straipsnį apskaičiuotas ir Lietuvos Respublikos 2022 metų valstybės ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymo (toliau – Rodiklių įstatymas) 7 straipsnyje nustatytas 2022 metų valstybinių pensijų indeksavimo koeficientas yra 1,011. Pritarus Įstatymo projektu teikiamam siūlymui, 2022 metais valstybinės pensijos indeksavimo koeficientas būtų lygus 1,022 ir dėl to valstybinės pensijos papildomai padidėtų 1,1 proc. Siekiant nustatyti spartesnį valstybinių pensijų indeksavimą, turėtų būti peržiūrėti valstybinių pensijų indeksavimo formulėje naudojami rodikliai ir (ar) valstybinių pensijų indeksavimo koeficiento apskaičiavimo taisyklės. Todėl, siekdama užtikrinti nuoseklų valstybinių pensijų sistemos tobulinimą, kuris, vadovaujantis Lietuvos Respublikos teisėkūros pagrindų įstatymo 3 straipsnio 2 dalies 5 punkte įtvirtintu teisėkūros efektyvumo principu, gali būti įgyvendintas tik kompleksiskai sprendžiant valstybinių pensijų sistemos problemas, Vyriausybė, atsižvelgdama į Aštuonioliktosios Lietuvos Respublikos Vyriausybės programoje, kuriai pritarta Seimo 2020

m. gruodžio 11 d. nutarimu Nr. XIV-72 „Dėl Aštuonioliktosios Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos“, 98 punkte įtvirtintą siekį užtikrinti taiklesnes pensijas, išmokas ir kompensacijas, 2022 m. I ketvirtį pradės vykdyti Aštuonioliktosios Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos nuostatų įgyvendinimo plano, patvirtinto Vyriausybės 2021 m. kovo 10 d. nutarimu Nr. 155 „Dėl Aštuonioliktosios Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos nuostatų įgyvendinimo plano patvirtinimo“, 3.3.9 papunktyje nurodytą veiksmą „sistemiškai peržiūrėti teisės aktus, reglamentuojančius valstybines pensijas, rentas, kompensacines išmokas“, kurį įgyvendinant bus peržiūrėtas valstybinių pensijų indeksavimas bei šių pensijų dydžiai ir Seimui iki 2023 m. II ketvirčio bus pateikti sisteminiai pasiūlymai dėl valstybinių pensijų ir kitų iš Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto mokamų pensinio pobūdžio išmokų sistemos tobulinimo.

2. Preliminariais Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos skaičiavimais, Įstatymo projektu teikiama siūlymams įgyvendinti 2022 m. papildomai prireiktų skirti apie 1,5 mln. eurų, 2023 m. – 4,6 mln. eurų, o 2024 m. – 7,5 mln. eurų valstybės biudžeto lėšų.

Lietuvos Respublikos Konstitucinis Teismas yra konstatavęs, kad „<...> įstatymų leidėjas negali sukurti tokios teisinės situacijos, kai išleidžiamas įstatymas arba kitas teisės aktas, kuriam įgyvendinti reikia lėšų, bet tokių lėšų neskiriama arba jų skiriama nepakankamai“ (Konstitucinio Teismo 2004 m. gruodžio 13 d. nutarimas „Dėl kai kurių teisės aktų, kuriais reguliuojami valstybės tarnybos ir su ja susiję santykiai, atitikties Lietuvos Respublikos Konstitucijai ir įstatymams“), kad „teisės norma, kuria valstybė prisiima atitinkamą įsipareigojimą, <...> turi būti paremta materialiniais ir finansiniais ištekliais“ (Konstitucinio Teismo 1996 m. lapkričio 12 d. nutarimas „Dėl Lietuvos Respublikos įstatymo „Dėl piliečių nuosavybės teisių į išlikusį nekilnojamąjį turtą atstatymo tvarkos ir sąlygų“ 8 straipsnio penktosios dalies ir 19 straipsnio pirmosios dalies normų atitikimo Lietuvos Respublikos Konstitucijai“).

Atsižvelgiant į tai, kad Rodiklių įstatyme lėšų Įstatymo projektu siūlomai teisinio reguliavimo nuostatai įgyvendinti nenumatyta, prisiimti papildomų finansinių įsipareigojimų, susijusių su Įstatymo projektu siūlomos teisinio reguliavimo priemonės įgyvendinimu, galimybių nebus.

Ministras Pirmininkas

Socialinės apsaugos ir darbo ministras